

Muhasebe Meslek Mensupları Açısından Yerel Finansal Raporlama erevesi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi: Trabzon İli rneęi¹

Evaluation of Local Financial Reporting Framework from Accounting Professionals' Point of View: Practice of Trabzon Province

Büşra Tosunođlu², Selim Cengiz³, Elvin Rzazade⁴

Öz

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayınlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Türkiye Muhasebe Standartları (TFRS/TMS), bağımsız denetime tabi olan işletmeleri kapsamaktadır. Ancak bağımsız denetim tabi olup kamuya hesap verme yükümlülüğü bulunmayan işletmeler için TFRS veya Büyük ve Orta Ölçekli İşletmeler için Finansal Raporlama Standardından (BOBİ FRS) birisini kullanmaları yönünde bir tercih hakkı verilmiştir. Bu çalışmanın amacı, BOBİ FRS'nin taslağı niteliğinde tanımlanan, Yerel Finansal Raporlama erevesi (YFR) ve Uygulamalarının muhasebe meslek mensupları açısından değerlendirilmesini içermektedir. Bu doğrultuda Trabzon İli'nde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına, yerel finansal raporlama erevesi ve uygulamalarına ilişkin görüşleri ve öngörülen değişiklikleri içeren bir anket formu uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde frekans, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerine yönelik farklılıkların olup olmadığı değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları değerlendirildiğinde, meslek mensuplarının büyük çoğunluğuna göre YFR şeffaf ve anlaşılır ve kullanım kolaylığı sayesinde büyük ve orta ölçekli işletmelerin finansal yüklerini hafifletmektedir. Çalışmada ayrıca meslek mensuplarının eğitim ve mesleki unvan değişkenlerine göre genel olarak YFR ve erevde öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: BOBİ Finansal Raporlama Standartları, Yerel Finansal Raporlama erevesi, Muhasebe Meslek Mensupları

Abstract

Public Oversight Accounting and Auditing Standards issued by the Institution of Turkey Financial Reporting Standards (IFRS / IAS), include businesses that are subject to audit. However, companies that are subject to independent audit and do not have public accountability, have been given a choice to use either TFRS or Financial Reporting Standard for Large and Medium-Sized Enterprises. The purpose of this study is to evaluate the Local Financial Reporting Framework and Applications, defined as the draft of BOBI FRS, in terms of professional accountants. In this direction, a questionnaire form was applied to the professional accountants operating in Trabzon Province, containing their views on the local financial reporting framework and practices and the anticipated changes. In the analysis of the data, frequency, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used to evaluate whether there were differences in the demographic characteristics of accounting professionals. When the analysis results are evaluated, the vast majority of professionals find the YFRC transparent and understandable, and its ease of use reduces the financial burden of large and medium-sized enterprises. In the study, it was also determined that there is no significant difference in the views of YFRC according to the variables of education and professional title of the members of the profession.

Keywords: BOBI Financial Reporting Standards, Local Financial Reporting Framework, Accounting Professionals

Araştırma Makalesi [Research Paper]

JEL: M40, M41

Submitted: 09 / 12 / 2020

Accepted: 27 / 12 / 2020

¹ Bu makale, 03-05 Aralık tarihlerinde Gümüşhane'de gerçekleşen Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İİBF, busra.tosunoğlu@gumushane.edu.tr, Orcid:0000-0001-6292-2770.

³ Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, İİBF, scengiz@karatekin.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2013-9590.

⁴ Gümüşhane Üniversitesi, elvinrzazade14@icloud.com, Orcid: 0000-0002-6134-7169.

Giriş

Kamu Gözetim Kurumu (KGK) çerçevesine bakıldığında bağımsız denetime tabi ve kamuya hesap verme yükümlülüğü bulunan işletmeler finansal tablolarını oluştururken Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre oluşturulan Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS)'yi dikkate almak durumundadır. Ancak burada üzerinde düşünülecek nokta kamuya hesap verebilme yükümlülüğüdür. Bağımsız denetime tabi olup kamuya hesap verme yükümlülüğü bulunmayan işletmeler yukarıda bahsedilen zorunluluk dışında tutulmakta olup bu özelliğe sahip işletmeler, finansal tablolarını TFRS veya Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS)'ye göre hazırlayabilmektedir.

KGK tarafından 29 Temmuz 2017 yılında yayınlanan BOBİ FRS, yirmi yedi bölümden oluşmakta olup ülkemiz muhasebe politikaları ve uygulamaları için hayati öneme sahiptir. Bu standartla birlikte, bağımsız denetime tabi ancak kamuya hesap verme yükümlülüğü bulunmayan işletmeler, finansal tablolarını gerçeğe uygun, açık ve anlaşılır bir şekilde oluşturabilme imkanını elde edebilecektir.

İşletmeler açısından düzenlenen finansal tabloların temel amacı, iç ve dış bilgi kullanıcılarına gerçeğe uygun bilgileri sunmaktır. Bu sebeple, işletmeye ait bütün finansal faaliyet sonuçlarının doğru, güvenilir ve anlaşılır bir biçimde oluşturulması gerekmektedir. Finansal bilgilerin bahsedilen özellikleri taşıyabilmesi için tüm dünyada ortak bir muhasebe sisteminin oluşturulması ihtiyacından hareketle uluslararası boyutta "Uluslararası Muhasebe Standartları" ve "Uluslararası Finansal Raporlama Standartları" ulusal boyutta ise bağımsız denetime tabi olan işletmeler için TFRS, tabi olmayan işletmeler içinse BOBİ FRS oluşturulmuştur.

Güvenilir bir standardın oluşabilmesi adına KGK tarafından TMS uygulamayan ancak bağımsız denetime tabi olan işletmeler için 13.11.2015 tarihinde Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi (YFRÇ) taslağı oluşturulmuştur. YFRÇ taslağı oluşturulurken büyük ve orta ölçekli işletmelerin dikkate alınması gereken birtakım yükümlülükler orta ölçekli işletmeler açısından muaf tutulmuştur. Buna göre, aktif toplamı 20 milyon avro, net satış hasılatı 40 milyon avro ve çalışan sayısı 250 ve üzeri olan işletmeler büyük ölçekli işletme olarak tanımlanmaktadır (KGK, 2015). Söz konusu bu kıstaslardan en az ikisini sağlayamayan işletmelerin YFRÇ'yi uygulaması beklenmektedir.

YFRÇ'nin taslak çalışmasında; işletmelerin yapılarına göre farklı uygulama alternatifleri, uygulamada tarihi maliyetin esas alınması gerekliliği, dipnot açıklamalarına yönelik ayrı bir bölüm ve stoklar, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar, diğer alacak ve borçlara ilişkin bilgilerin detaylandırılması gibi hususlar yer almaktadır (Yılmaz vd., 2016: 302). Ayrıca YFRÇ'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte meydana gelen değişiklikler şu şekildedir (KGK, 2015);

- İşletmeler, AB direktifinde yer alan finansal durum tablosu, kar veya zarar tablosu, nakit akış tablosu, kar dağıtım tablosu ve özkaynak değişim tablosunu ilgili kullanıcılara sunacaklardır.
- Muhasebe politikalarında dönemler itibarıyla tutarlılığın dikkate alınacaktır.
- Muhasebe tahminlerinde meydana gelen değişiklikler, ilgili döneme ilişkin kar veya zarara ilave edilerek kayda alınacaktır.
- Finansal Araçlar ve Özkaynaklar bölümü etkin faiz yöntemi kullanılarak kayda alınacaktır.

Bu çalışmanın amacı, YFRÇ ve uygulamalarının muhasebe meslek mensupları açısından değerlendirilmesini içermektedir. KGK tarafından 2015 yılında yayınlanan YFRÇ'nin beş yıllık süreçte ne şekilde uygulanabildiği ve eksikliklerinin neler olduğuna yönelik araştırmayı içeren bu çalışmada ilk olarak konuyla ilgili kavramsal çerçeveye yer verilerek ardından literatüre değinilmiştir. Son olarak ise araştırmanın uygulama kısmına ilişkin bulgular değerlendirilerek önerilerde bulunulmuştur.

2. Literatür Araştırması

BOBİ FRS'nin temelini oluşturan Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi ile ilgili literatüre bakıldığında birtakım hususlar çerçevesinde ele alındığı görülmektedir. Söz konusu bu çalışmalar Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Literatür Araştırması

Yazar/lar	Araştırma Sonuçları
Karataş (2016)	Çalışmasında YFRÇ taslağı ile KOBİ TFRS karşılaştırılması yaparak benzerlik ve farklılıkları yönünde bir değerlendirmede bulunmuştur.
Kılınç (2016)	Çalışmasında yatırım amaçlı gayrimenkullerin TFRS ile YFRÇ taslağı çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelemiştir.
Özerhan (2016)	Çalışmasında YFRÇ taslağındaki ölçümlene esasları üzerine bir değerlendirmede bulunmuştur.
Ünal ve Dabbağoğlu (2016)	Çalışmalarında YFRÇ'de önerilen hasılat, ticari alacak ve nitelikli finansal bilgi kavramları açıklayarak, satış gelirinin peşin işlem tutarı üzerinden raporlanması, vade farkı tutarının faiz geliri olarak tanımlanması ve

	dolayısıyla işlemde uygulanan vade farkı oranı üzerinden efektif faiz yöntemi ile itfa edilerek raporlanması gerekliliğini ifade etmişlerdir.
Öztürk (2017)	Çalışmasında stok maliyetlerinin ölçüm ve muhasebeleştirme esaslarını VUK, TMS/TFRS ve YFRÇ taslağı açısından karşılaştırmıştır.
Yılmaz vd. (2017)	Çalışması YFRÇ'nin muhasebe meslek mensupları açısından değerlendirilmesini içermektedir.
Türegün ve Kaya (2017)	Çalışmalarında YFRÇ kapsamında dünyada KOBİ finansal raporlama uygulamalarını ele almıştır.
Öztürk (2018)	Çalışmasında 2016-2017 yılları arasında YFRÇ konusunda literatür taraması yapmıştır.
Öztürk ve Çarıkçı (2018)	Çalışmalarında BOBİ'ler için finansal raporlama standardının muhasebe meslek mensupları üzerindeki algı düzeylerini incelemişlerdir.
Güleç ve Ergi (2019)	Çalışmasında Dünya'da ve Türkiye'de Finansal ve Yerel Raporlama Çerçevesinin gelişimini incelemiştir.

Tablo 1 incelendiğinde Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi 'ne ilişkin çalışmaların genellikle yürürlüğe girdiği yıl itibarıyla yoğunlaştığı görülmektedir. Ancak işletmeler için önemli olan standartların çerçevesini oluşturan bu gibi konuların ilgili kullanıcılar açısından yıllar itibarıyla anlaşılabilirliğinin tespit edilmesi oldukça önem arz etmektedir. İlgili literatüre bakıldığında çalışmaların büyük çoğunluğunun karşılaştırmalı ve teorik olarak değerlendirildiği görülmektedir. Ampirik çalışmaların az olmasından hareketle bu çalışmada yerel finansal raporlama çerçevesinin muhasebe meslek mensuplarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

3. Araştırmanın Amacı, Metodolojisi ve Bulguları

Yerel finansal raporlama çerçevesinin muhasebe meslek mensuplarının görüşleri doğrultusunda incelendiği çalışmanın bu bölümünde çalışmanın amacı, metodolojisi ve bulguları yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, muhasebe meslek mensupları açısından yerel finansal raporlama çerçevesini ve söz konusu çerçevede yapılması öngörülen değişikliklerin değerlendirilmesini içermektedir.

3.2. Araştırmanın Metodolojisi

3.2.1. Örneklem Süreci

Araştırmanın evrenini Trabzon İl'inde faaliyet gösteren 542 muhasebe meslek mensupları oluşturmaktadır. Örneklem yöntemi olarak her bir unsurun seçim noktasında eşit şansa sahip olduğu basit tesadüfi örneklem yöntemi kullanılmıştır (Arıkan, 2004:141). 1000 kişilik bir evrende örneklem büyüklüğünün 278 olmasından hareketle (Kurtuluş, 1998: 235) araştırmanın örnekleme 152 muhasebe meslek mensubundan oluşmaktadır. Ayrıca verilerin normal dağılımına ilişkin analizler de yapılmıştır. Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,5 ve -1,5 değerleri arasında olduğu durumlarda dağılımın normal dağılım göstermesinden hareketle çalışmada yerel finansal raporlamaya ilişkin görüşler ve yerel finansal raporlamadaki değişikliklere ilişkin çarpıklık ve basıklık değerlerinin belirtilen aralıklarda olmasından dolayı verilerin normal dağılıma uygun olduğu sonucu çıkarılmaktadır. Araştırmada kullanılan anketin güvenilirliği 0,756'dır. Araştırmaya katılan meslek mensuplarının demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 2'de belirtilmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Muhasebe Meslek Mensuplarının Demografik Özellikleri

	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	22	14,5
Erkek	132	85,5
Medeni Hal		
Bekar	49	32,2
Evli	103	67,8
Yaş		
20-35	36	23,7
36-50	91	59,9
51 ve üzeri	25	16,4
Eğitim Durumu		

Ön Lisans	16	10,5
Lisans	95	62,5
Yüksek Lisans	33	21,7
Doktora	8	5,3
Mesleki Unvan		
SMMM	132	86,8
YMM	20	13,2
Mesleki Deneyim		
1-10 yıl	38	25,0
11-20 yıl	83	54,6
21 ve üzeri	31	20,4

Tablo 2'ye bakıldığında araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının büyük çoğunluğunun erkek (%85,5) ve evli (%67,8) olduğu söylenebilmektedir. Ayrıca yaş, eğitim durumu, mesleki unvan ve mesleki deneyimlere bakıldığında ise büyük çoğunluğunun sırasıyla 36-50 yaş aralığı (%59,9), lisans mezunu (%62,5), serbest muhasebeci mali müşavir (%86,8) ve 11-20 yıl aralığı (%54,6) mesleki deneyime sahip olduğu görülmektedir.

3.3.2. Veri Toplama Yöntem ve Aracı

Araştırmada verilerin toplanması için anket yöntemi kullanılmış olup muhasebe meslek mensuplarına yüz yüze ve online olarak uygulanmıştır. Oluşturulan anket formu, demografik özellikler, yerel finansal raporlama çerçevesi ve söz konusu çerçevenin getirmiş olduğu değişiklikler şeklinde üç bölümden oluşmaktadır. Anket formunun hazırlanmasında Yılmaz vd. (2016)'nin çalışmasından yararlanılmıştır.

3.3.3. Araştırmanın Değişkenleri ve Oluşturulan Hipotezler

Yerel finansal raporlama çerçevesinin muhasebe meslek mensuplarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesini içeren bu çalışmada aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

- H1** Muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesine ilişkin görüşlerinde fark vardır.
- H2** Muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesi ile birlikte öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerinde fark vardır.
- H3** Muhasebe meslek mensuplarının mesleki unvanlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesine ilişkin görüşlerinde fark vardır.
- H4** Muhasebe meslek mensuplarının mesleki unvanlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesi ile birlikte öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerinde fark vardır.

3.3.3. Araştırmanın Bulguları

YFRÇ'nin muhasebe meslek mensuplarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesini içeren bu çalışmada ferkans, yüzde değeri, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır.

Araştırmada ilk olarak muhasebe meslek mensuplarının yerel finansal raporlamaya ilişkin görüşlerini içeren sorulara ilişkin vermiş oldukları cevapların dağılımı Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Muhasebe Meslek Mensuplarının YFRÇ'ye⁵ İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Ort.	SS
	%	%	%	%	%		
S1	2,6	19,1	27,0	34,2	17,1	3,44	1,06
S2	-	8,6	37,5	44,7	9,2	3,54	0,77
S3	2,0	12,5	27,6	36,8	21,1	3,62	1,01
S4	2,6	7,2	42,1	40,1	7,9	3,43	0,84
S5	2,0	11,2	30,9	42,1	13,8	3,54	0,93

⁵ Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi

S6	1,3	8,6	35,5	32,9	21,7	3,65	0,95
S7	0,7	7,9	28,9	38,8	23,7	3,76	0,92

Tablo 3'e bakıldığında katılımcıların çoğunluğu YFRÇ'nin şeffaf ve anlaşılır olduğu konusuna (S1) katılmaktadır. Ayrıca katılımcılar YFRÇ dikkate alınarak oluşturulan finansal tabloların gerçeği yansıtacağını (S2) ifade etmektedir. YFRÇ'nin büyük ve orta ölçekli işletmelerin finansal raporlama yüklerini hafiflettiği görüşüne (S3) katılımcıların büyük çoğunluğu katılmaktadır. YFRÇ'nin Avrupa Birliği muhasebe direktif ve talimatlarına uygunluğu (S4) konusunda katılımcıların kararsız kaldığı görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu YFRÇ'nin kullanıcı ihtiyaçlarına uygun (S5) oluşturulurken olası finansal risklerin etkilerini azaltıcı birtakım önlemleri de içermesi gerektiğini (S6) ifade etmişlerdir. Son olarak maddi duran varlıkların amortisman yöntemine ilişkin açıklayıcı bilgilendirmenin de YFRÇ'de yer alması gerekliliği (S7) katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Muhasebe Meslek Mensuplarının YFRÇ İle Birlikte Öngörülen Değişikliklere İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Ort.	SS
	%	%	%	%	%		
S8	1,3	7,2	22,4	50,0	19,1	3,78	0,88
S9	2,0	12,5	37,5	33,6	14,5	3,46	0,95
S10	-	8,6	30,9	51,3	9,2	3,61	0,77
S11	0,7	7,9	40,1	30,9	20,4	3,62	0,91
S12	0,7	11,2	27,6	51,3	9,2	3,57	0,83
S13	2,6	9,2	38,8	42,1	7,2	3,42	0,85
S14	-	11,8	27,6	45,4	15,1	3,63	0,88
S15	-	9,9	34,2	38,2	17,8	3,63	0,88
S16	2,0	6,6	28,9	44,7	17,8	3,69	0,90
S17	3,9	7,2	17,8	48,0	23,0	3,78	1,00

Tablo 4'e bakıldığında ise YFRÇ ile birlikte öngörülen değişiklikler, muhasebe meslek mensupları açısından değerlendirilmiştir. Buna göre; bilançoya ilişkin değerlerin (stoklar, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar, alacaklar ve borçlar) detaylı bir şekilde sunulması (S8), kullanıcılara katkı sağlaması açısından nakit akış tablosunun hazırlanmasının zorunlu olması (S9) ve kullanıcılara kolaylık sağlayacağı düşüncesiyle YFRÇ'nin AB Muhasebe Direktiflerine uygun olarak hazırlanması (S10) katılımcılar tarafından uygun görülmektedir. Ancak stoklara ilişkin genel üretim giderlerinin stok maliyetine yüklenmesinde normal maliyet yönteminin kullanılması gerekliliği noktasında (S11) katılımcıların büyük çoğunluğu kararsız kalmaktadır. Ticari ve diğer alacakların finansal tablolarda mukayyet değer üzerinden gösterilerek dönem sonunda reeskonta tabi tutulması (S12), iştiraklerin büyük işletmeler tarafından özkaynak, diğer işletmeler tarafından ise maliyet yöntemiyle değerlendirilmesine ilişkin değerlendirme (S13) ve borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine ilişkin varlık tanımının yapılması (S14), katılımcıların ortak kararı niteliğindedir. Bu hususlara ilave olarak bütün işletmelerin konsolide finansal tablo hazırlanması (S15), denetime tabi bütün işletmeler için ertelenmiş verginin zorunlu olması (S16) ve konsolide finansal tablo hazırlayan işletmelerin finansal tablolarında yer alan dipnotlara sunum zorunluluğunun getirilmesine (S17) ilişkin hükümler de katılımcılar açısından uygun görülmektedir.

Muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına ve mesleki unvanlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesi ve söz konusu çerçeve ile birlikte öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerinde fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla t testi ve varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup bulgular tablolar halinde sunulmaktadır.

Tablo 5. Eğitim Değişkenine Göre YFRÇ ve YFRÇ İle Birlikte Öngörülen Değişikliklere İlişkin Görüşlerinde Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Grup	Sd	F	P
YFRÇİG ⁶	Gruplar Arası	3	1,265	0,289
	Gruplar İçi	149		
YFRÇÖD ⁷	Gruplar Arası	3	2,340	0,076
	Gruplar İçi	149		

Muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına göre genel hatlarıyla YFRÇ'nin ve söz konusu çerçevede öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerde anlamlı bir farklılığın olup olmadığı Tablo 5'te analiz edilmiştir. Tabloya bakıldığında eğitim durumunun anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Bu doğrultuda, "H1: Muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesine ilişkin görüşlerinde fark vardır" ve "H2: Muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesi ile birlikte öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerinde fark vardır" hipotezleri reddedilmiştir.

Tablo 6. Mesleki Unvan Değişkenine Göre YFRÇ ve YFRÇ ile Birlikte Öngörülen Değişikliklere İlişkin Görüşlerinde Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Boyut	Grup	N	X	SS	F	P
YFRÇİG	SMMM	132	3,571	0,547	1,270	0,912
	YMM	20	3,585	0,490		
YFRÇÖD	SMMM	132	3,61	0,501	6,015	0,390
	YMM	20	3,71	0,300		

Mesleki unvan değişkenine göre farklılığın tespitine ilişkin yapılan t-testi sonuçları tablo 6'da sunulmaktadır. Sonuçlara bakıldığında yerel finansal raporlama ve söz konusu çerçevede öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Buna göre "H3: Muhasebe meslek mensuplarının mesleki unvanlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesine ilişkin görüşlerinde fark vardır" ve "H4: Muhasebe meslek mensuplarının mesleki unvanlarına göre yerel finansal raporlama çerçevesi ile birlikte öngörülen değişikliklere ilişkin görüşlerinde fark vardır" hipotezleri reddedilmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

Yerel finansal raporlama çerçevesi, gerek muhasebe sistemindeki karışıklığı yok etme gerekse AB muhasebe direktiflerine uyma noktasında oldukça önemlidir. YFRÇ, işletmeler açısından farklılıkların ortaya çıkarılması ve bu farklılıklara ortak cevabın verilebilmesi için oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın amacı, yerel finansal raporlama çerçevesinin uygulayıcılar açısından değerlendirilmesini içermektedir. Bu doğrultuda bir anket formu oluşturularak, Trabzon İl'inde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına uygulanmıştır. Oluşturulan anket formu, hem yerel finansal raporlama çerçevesinin mevcut durumuna hem de ne gibi değişikliklerin yapılması gerektiğine yönelik değerlendirilmelerin yapılabilmesine imkân sunmaktadır. Analiz sonuçları değerlendirildiğinde meslek mensuplarının büyük çoğunluğunun YFRÇ'yi şeffaf ve anlaşılır bulduğu, kullanım kolaylığı sayesinde büyük ve orta ölçekli işletmelerin finansal yüklerini hafiflettiğini düşündükleri söylenebilmektedir. Ancak YFRÇ'nin Avrupa Birliği muhasebe direktif ve talimatlarına uygunluğu konusunda katılımcılar kararsız kalmaktadır. Söz konusu bu kararsızlık durumu, meslek mensuplarının yeterli bilgi ve alt yapıya sahip olamamalarıyla ilişkilendirilebilmektedir. YFRÇ'nin mevcut durumun değerlendirilmesine ilave olarak söz konusu çerçeve ile birlikte finansal tablolarda yapılması gerekli değişikliklerin neler olduğu ise çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır. İlgili literatürden yararlanılarak oluşturulan hususlar meslek mensupları açısından değerlendirilmiştir. Muhasebe meslek mensuplarına göre bilanço kalemlerinin detaylı verilmesi, nakit akış tablosunun hazırlanmasının zorunlu tutulması vb. gibi hususların YFRÇ ile birlikte işletmeler tarafından dikkate alınmalıdır.

⁶ Yerel Finansal Raporlama Çerçevesine İlişkin Görüşler

⁷ Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi ile Birlikte Öngörülen Değişiklikler

Çalışmada ayrıca meslek mensuplarının eğitim ve mesleki unvan değişkenlerine göre YFRÇ'ye ilişkin görüşlerinde farklılıkların olup olmadığına ilişkin analizler de yapılmış olup sonuçlar detaylı bir şekilde uygulama kısmında verilmiştir. Her iki değişkenin dikkate alındığı analiz sonuçlarına bakıldığında YFRÇ görüşlerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde iki değişken dikkate alınarak YFRÇ ile birlikte öngörülen değişkenlere ilişkin görüşler de anlamlı farklılığın olup olmadığı değerlendirilerek bir farkın olmadığı görülmüştür.

Ülkemizde alt yapı eksikliği ve eğitim koşulları da dikkate alındığında YFRÇ'nin meslek mensupları açısından uygulanabilirliği noktasında hala sıkıntılar bulunmaktadır. Bu noktada özellikle işverenin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Ekonominin temel kaynaklarından birisi olan finansal tabloların sağlıklı bilgiler içerebilmesi YFRÇ'nin uygulanabilmesiyle mümkündür.

Bu çalışma, YFRÇ'nin meslek mensupları açısından değerlendirilmesini içermektedir. İlgili literatür incelendiğinde uygulamaya yönelik çalışmaların eksikliği literatürde bir boşluk olarak görülmektedir. Gelecek çalışmalarda da uygulamalı çalışmalara ağırlık verilebilir. YFRÇ'ye ilişkin alt boyutların muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerine göre değerlendirilmesi de gelecek çalışmalara öneri niteliği taşımaktadır.

Kaynakça

- Güleç, Ö.F. & Ergi, Ş. (2019). Dünyada ve Türkiye'de finansal ve yerel raporlama standartlarının gelişim süreci. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 258-277.
- Karataş, M. (2016). Yerel finansal raporlama çerçevesi taslağı ve KOBİ TFRS ile karşılaştırılması. *Vergi Sorunları Dergisi*, 39 (328), 73.
- KGK, Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi Taslağı, Kasım 2015.
- Kılınç, Y. (2016). Yatırım amaçlı gayrimenkullerin türkiye muhasebe ve finansal raporlama standartları (TMS/TFRS) ile yerel finansal raporlama çerçevesi taslağı açısından karşılaştırmalı incelenmesi ve muhasebeleştirilmesi. *Journal of International Social Research*, 9(43):1935-1946.
- Kurtuluş, K. (1998). Pazarlama Araştırmaları. İstanbul: Avcıol Basın Yayın
- Özerhan, Y. (2016). Yerel finansal raporlama çerçevesi taslağındaki ölçüleme esasları üzerine bir değerlendirme, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 18 (2), 307- 336.
- Öztürk, M.S. & Çarıkçı, O. (2018). Büyük ve orta boy işletmeler için finansal raporlama standardının muhasebe beslek mensupları üzerinde algı düzeyinin araştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (3), 568-582.
- Öztürk, E. (2017). Stok maliyetlerinin ölçüm ve muhasebeleştirme esaslarının VUK, TMS/ TFRS ve YFRÇ taslağı açısından karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28, 142-157.
- Öztürk, C. (2018). Yerel finansal raporlama çerçevesi ve büyük ve orta boy işletmeler için finansal raporlama standardı: bir literatür incelemesi (2016- 2017). *Journal of Business Research*, 10 (1), 763-781.
- Ünkaya, G., & Dabbağoğlu, K. (2016). Yerel finansal raporlama çerçevesi taslağında önerilen satış geliri ve ticari alacak muhasebesi üzerine bir eleştiri. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 12(46), 121-136.
- Tabachnick, B, G. ve Fidell, L., S. (2013). Using Multivariate Statistics (6th Edition). Boston: Pearson.
- Türegün, N. & Kaya, C. T. (2017). Dünyada KOBİ finansal raporlama uygulamaları ve Türkiye için çıkarımlar: Yerel Finansal Raporlama Çerçevesine Bakış. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 16(50), 97.
- Yılmaz, B., Dölen, T. & Atik, M. (2016). Yerel finansal raporlama çerçevesinin muhasebe meslek mensupları açısından değerlendirilmesi: Ankara ili meslek mensupları uygulaması. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 9 (3), 297-326.

Extended Abstract

Aim and Scope

This study includes the evaluation of the local financial reporting framework and the anticipated changes in this framework for professional accountants.

Methods

The universe of the research consists of 542 professional accountants operating in Trabzon Province. The simple random sampling method was used as the sampling method, in which each element has an equal chance at the selection point (Arıkan, 2004: 141). Based on the fact that the sample size is 278 in a population of 1000 people (Kurtuluş, 1998: 235), the sample of the study consists of 152 professional accountants. In addition, analyzes regarding the normal distribution of data were also made. According to Tabachnick and Fidell (2013), starting from the normal distribution of the distribution in cases where the skewness and kurtosis values are between +1.5 and -1.5 values, the study shows that the values of skewness and kurtosis in terms of local financial reporting and changes in local financial reporting are within the specified ranges. Therefore, it is concluded that the data are suitable for normal distribution. The reliability of the questionnaire used in the research is 0.756. Questionnaire method was used to collect data in the study. The questionnaire form created consists of three parts: demographic characteristics, local financial reporting framework and the changes brought about by the framework in question. In the preparation of the questionnaire, Yılmaz et al. (2016) 's study has been used. In this study, which includes the evaluation of the local financial reporting framework in line with the opinions of the professional accountants, the results of concentration, percentage value, arithmetic mean, standard deviation, t test and analysis of variance (ANOVA) are included.

Findings

The purpose of this study is to evaluate the local financial reporting framework in terms of practitioners. In this direction, a questionnaire form was created and applied to the professional accountants operating in Trabzon Province. The created questionnaire provides an opportunity to evaluate both the current status of the local financial reporting framework and what kind of changes should be made. When the analysis results are evaluated, it can be said that the majority of the members of the profession find the YFRC transparent and understandable, and they think that it eases the financial burden of large and medium-sized enterprises thanks to its ease of use. However, the participants remain undecided about the compliance of YFRC with the European Union accounting directives and instructions. This indecision situation can be associated with the lack of sufficient knowledge and infrastructure of the members of the profession. In addition to the assessment of the current situation of the YFRC, the changes required to be made in the framework constitute another purpose of the study. The issues created by using the relevant literature are evaluated in terms of members of the profession. Providing detailed balance sheet items according to accounting professionals, making it obligatory to prepare a cash flow statement, etc. Matters such as must be included in the YFRC.

In the study, analyzes have also been made regarding whether there are differences in the opinions of the members of the profession regarding the YFRC according to the variables of education and professional title, and the results are given in detail in the application part. Considering the analysis results in which both variables were taken into account, it was found that there was no significant difference in the YFRC views. Similarly, considering the two variables, the opinions about the variables foreseen to be made in the YFRC were also evaluated whether there was a significant difference and it was seen that there was no difference.

Conclusion

Considering the lack of infrastructure and education conditions in our country, there are still problems regarding the applicability of the YFRC for the members of the profession. At this point, especially the employer should be informed. It is possible for financial statements, which is one of the main sources of the economy, to contain sound information with the application of YFRC.

This study includes the evaluation of YFRC in terms of professionals. When the relevant literature is examined, the lack of practical studies appears as a gap in the literature. In future studies, applied studies can be emphasized. The evaluation of the sub-dimensions related to the YFRC according to the demographic characteristics of the accounting professionals is also a suggestion for future studies.